

af disse Instituter der ere uden al Grundfond og kun have en ganske ubetydelig, om overhovedet nogen Reservecfond, og hvorledes de Jarer, som en saadan Tilstand altid maa medføre i det Tilfælde, at ugunstige Tidsforhold indtræde, maa forges, naar det hos en eller anden Bestyrelse maatte storte paa den pøsselige Omsigt og Skjønsmhed, ikke at tale om naar Urdener og andre Forseelser, som den ofte mangelfulde Kontrol saa let kan give Anledning til, maatte blive begaaede, saa synes der at være god Grund til at tvivle, om ikke hin Tilid i mange Tilfælde er temmelig ubegrundet, og det Spørgsmaal opstaa, om Staten, der ved med rund Haand at uddele de Privilegier, hvoraf Sparekassens virksomhed overhovedet er betinget, selv med Kraft har fremmet den foregaaende Udvikling, tør forblive en ligegyldig, passiv Tilskuer ved de Muligheder, denne bærer i sit Skjød. Blev der fra Statens Side truffet nye Foranstaltninger til at tilbyde dem, der opspare i det Smaa, en let Afgang til en aldeles sikker Anbringelse af deres Penge, lod det sig ganske vist forsvare at lade Alt iøvrigt forblive, som det er. Ingen kunde da beklage sig over Tab, som han kunde have undgaaet ved at benytte den saaledes tilbudte Afgang. Men det turde være klart, at Oprettelsen af en almindelig, for enhver til gængelig Statssparekasse væsentligen vilde destruere de Forhold, der lade de nuværende Sparekasser trives. Mange af disse vilde henfygne eller standse deres Virksomhed, andre vilde forandre deres Karakter og nærme sig til at blive egentlige Banker. Saa stor en Rolle, som Sparekasserne nu spille her i Landet, er det imidlertid at befrygte, at der heraf midlertidig kunde opstaa en ikke ganske ringe Forstyrrelse i Landets økonomiske Forhold i det Hele, og desuden vilde man føle Tabet af det Gode, som man har sat saa stor Pris paa ved den nuværende Ordning, at der ved denne er sørgt for, at de opsamlende Kapitaler nærmest komme den Egn til Nytte, i hvilken de ere opsaaede. Det er derfor naturligt at der spørges, om der ikke i Stedet for denne radikale Udvei kunde findes andre Midler, hvorved man, uden at den nuværende Ordning i det Hele omslytredes, kunde formindste Jarerne ved denne saaledes, at man derved kunde berolige sig, og det er saadanne Midler, som Lovforslaget har troet at finde dels i Forretningen af visse Regler, som det skal være Sparekassesebestyrernes Pligt ufravigelig at iagttage, dels i Anordningen af en Kontrolførelse fra det Offentliges Side, som hidtil aldeles har manglet.

Svad nu det Første angaar, er det vel utvivlsomt, at der er visse Principer, som ingen Sparekassesebestyrelse i sin Administration kan tilsidesætte, uden at krænke de Pligter, den har paataget sig; men skal den nuværende Ordning ikke forstyrres og derfor det, som er Sovehjørnestenen i samme, Sparekassernes Selvstyrelse, væsentligen lades

uansægtet, er det kun paa ganske enkelte Punkter, at der af hine Principer lader sig formulere bestemte Forskrifter, der kunne have en virksom Lovregels bindende Kraft. Som et saadant Punkt kan nævnes, at der, som stet i Lovforslagets § 2 o., kan gives et bestemt Forbud imod en for Sparekassens Sikkerhed farlig Anvendelse af dens Reservecfond til Dieneb, der ligge udenfor dens Bestemmelse. Der har, som det af nedenstaaende Endringsforslag vil ses, været Meningsulighed i Udalget om, hvor Grændsen rettest burde sættes, men at en Grændse burde sættes, derom have Alle været enige. Udalgets Flertal samstemmer fremdeles med Lovforslaget i, at det vil være rigtigt at sætte en Grændse for Renten af Indlaanene. Paa det i forrige Aar i Aarhus afholdte almindelige Møde af Sparekassedelegerede blev det af de Tilstedeværende næsten enstemmigen vedtaget at forene sig om ikke at give en højere Sparekasserente end 4 pCt. Man erkjendte, at ingen Sparekasse, der vil drive sin Forretning efter solide Grundsatninger, bør indrette sig paa at give en Rente, der overstiger denne Størrelse, og til det samme Resultat er ogsaa den af Regjeringen nedsatte Sparekassekommission kommen. Men er dette rigtigt, og derom nærer Udalgsflertallet ingen Tvivl, vil det ogsaa være nyttigt, at Uvigelser herfra udtrykkelig forbydes. Thi ikke blot betræder den Sparekasse, der for at tiltrække sig flere Midler vil give en højere Rente, en for dens egen Sikkerhed betænkelig Vei, men den bereder derved tillige Forlegenheder for andre, der, i sig selv utilbøielige til at følge dens Exempel, paa den anden Side frygte for, naar de ikke gjøre det, at blive overvundne i Konkurrencen. Flere af Udalgets Medlemmer vilde vel til Sparekassemidlernes fuldstændige Sikkring anse det for ønskeligt, om Renten af Indskudene, som Lovforslaget vil, endog nedsattes til 3,65 pCt.; men dette har man dog, af Hensyn til de bestaaende Forhold, Betæneligheder ved at tilraade fastsat ved Lov. Da det langt overveienende Flertal af Sparekasserne for Liden giver 4 pCt., frygter man, at en pludselig foretagen Forandring heri kunde fremkalde Nyfælsler, som helst maatte søges undgaaede, medens man derimod er overbevist om, at intet Saadant er at befrygte af den Bestemmelse, ved hvilken dog Meget vil være rundet, at der ikke maa gives mere end 4 pCt. i Rente. Navnlige maa formentlig enhver Betænelighed ved et Forbud herimod bortfalde, naar det indskrænktes saaledes, at det ikke kommer til at omfatte de i Fortiden modtagne Indlaan, af hvilke en højere Rente hidtil har været betinget. Og denne Indskrænkning skulde Flertallet være tilbøielig til at anbefale; thi det kan vel være, at der ved den Udtagelse af saadanne kun ved den tilbudte højere Rente fremkaldte Indlaan, som, hvis Renten af disse nedsattes, sikkert vilde paafølge, i mange Tilfælde vilde opstaa Forstyrrelser i Forhold, der